

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 26P/26/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419200823
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Medved'
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2019:6419200823.2

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Jozefom Medvedom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa :

M. H., nar. XX.X.XXXX,

zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa rodičov : matky N. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. Č.D. M. XXX/XX, H., zast. Mgr. et Mgr. Líviou Šouc Kostovou, advokátkou, AK so sídlom Pod Donátom 5, Žiar nad Hronom, a otca S. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. K. G. XXX, okres Ž.F. J. E., v konaní o návrhu starej matky O. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. K. G. XXX, okres Ž. J. E., zast. JUDr. Luciou Sklenárovou, advokátkou, AK so sídlom SNP 94, Žiar nad Hronom, na zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd maloletého M. H., nar. XX.X.XXXX zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky O. H.Q., nar. XX.X.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia s tým, že právo zastupovať maloleté dieťa, ako aj spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

II. Matka N. G., nar. XX.X.XXXX je povinná platiť výživné na maloletého syna M. H., nar. XX.X.XXXX, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, počínajúc od právoplatnosti tohto rozhodnutia, so splatnosťou vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

III. Otec S. H., nar. XX.X.XXXX je povinný platiť výživné na maloletého syna M. H., nar. XX.X.XXXX, a to vo výške 60,-Eur, počínajúc od právoplatnosti tohto rozhodnutia, so splatnosťou vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

IV. Matka je oprávnená stretávať sa s maloletým synom M. H., nar. XX.X.XXXX každý týždeň v sobotu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod..

V. Stará matka O. H., nar. XX.X.XXXX je povinná maloleté dieťa na stretnutia s matkou pripraviť a styk matke s maloletým umožniť.

VI. Počas obdobia prvých troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia bude styk matky s maloletým synom M. H., nar. XX.X.XXXX prebiehať za prítomnosti starej matky O. H., nar. XX.X.XXXX, a to tak, že v párných kalendárnych týždňoch sa bude styk realizovať v mieste bydliska matky a v nepárných kalendárnych týždňoch sa bude styk realizovať v mieste bydliska starej matky.

VII. Matka je povinná si maloleté dieťa v stanovenom čase preberať aj v stanovenom čase maloletého odovzdávať v mieste bydliska starej matky.

VIII. Od právoplatnosti tohto rozhodnutia súd zrušuje uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 26PPom/4/2018-23 z 20.12.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoPom/1/2019 zo dňa 8.2.2019.

IX. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka - stará matka dieťaťa Drahuša Kováčová, nar. 24.1.1965 sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 5.3.2019 domáhala, aby súd rozhodol o zverení mal. vnuka Adana Kováča, nar. 19.9.2018 do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedla, že v konaní sp. zn. 26PPom/4/2018 v spojitosti s uznesením KS Banská Bystrica sp. zn. 14CoPom/1/2019 jej bol mal. Adam Kováč dočasne zverený do starostlivosti. Okresný súd nariadil neodkladné opatrenie z dôvodu nutnosti okamžite upraviť pomery mal. dieťaťa vzhľadom na rizikový a nezodpovedný postoj matky dieťaťa, jej sklon k užívaniu návykových látok, neposkytovanie všestrannej starostlivosti a opatery o mal. dieťa, nakoľko vzhľadom na jeho útlý vek nevyhnutne a v plnej miere je odkázané so všetkými svojimi potrebami na starostlivosť dospelšej osoby. Otcom mal. dieťaťa je jej syn Michal Kováč, ktorý po incidente v decembri 2018 sa rozhodol zmeniť svoj život k lepšiemu, podstupuje lekársku zdravotnú starostlivosť, býva s ňou v spoločnej domácnosti a pomáha starať sa o mal. Adama či už osobne, alebo prispieva k jeho výžive materiálne a finančne na zabezpečenie všetkých jeho potrieb. Po dohode s ním podáva tento návrh, nakoľko v čase podávania tohto návrhu sa otec necíti ešte na prevzatie celej zodpovednosti za starostlivosť o mal. Adama. Preto bude najlepšie pokiaľ bude mal. Adam zverený do náhradnej osobnej starostlivosti jej ako starej matke. Pokiaľ sa týka matky, táto sa s maloletým stretla len raz, na jeho výživu neprispieva a podľa jej vedomosti je voči nej vedené trestné konanie, nakoľko bolo u nej pri zásahu polície dňa 19.12.2018 nájdených 25 kusov papierových skladačiek a jedna zatavená striekačka. Navrhovateľka žije v Lehôtke pod Brehmi a pracuje ako predavačka na benzínovej pumpe OMV, a.s. v Žiari nad Hronom. Má za to, že splňa všetky potrebné predpoklady k tomu, aby mal. vnuka vychovávala a poskytla mu všetku potrebnú starostlivosť do času, kým jeho rodičia nebudú plne spôsobilí a schopní sa o dieťa plnohodnotne postarať a zabezpečiť mu starostlivosť.

2. Uznesením č.k. 26P/26/2019-18 zo dňa 2.4.2019 súd ustanovil mal. dieťaťu pre konanie kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom.

3. Matka v písomne podanom vyjadrení doručenom súdu prostredníctvom právneho zástupcu dňa 19.4.2019 v podstate uviedla, že s návrhom starej matky na zverenie mal. Adama do náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasí. Návrh považuje za nedôvodný, nakoľko rozhodujúcu úlohu pri výchove mal. dieťaťa má prioritne jeho rodič. Je síce pravdou, že uznesením OS Žiar nad Hronom sp. zn. 26PPom/4/2018 v spojení s uznesením KS v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoPom/1/2019 bol mal. Adam dočasne zverený do starostlivosti starej matky a súčasne bol upravený styk jej osoby s maloletým každý týždeň v utorok, štvrtok a sobotu od 14.30 hod. do 16.30 hod. za prítomnosti starej matky. Stará matka však marí realizáciu styku matky s mal. Adamom, v dôsledku čoho bola nútená podať návrh na výkon rozhodnutia vedený pod sp. zn. 27Em/2/2019. Ďalej poukázala, že dňa 14.1.2019 absolvovala psychiatrické vyšetrenie u MUDr. Petra Puliša, ktorý dospel k záveru, že u nej neexistuje potreba psychiatrickej intervencie a nevyskytujú sa u nej žiadne známky duševnej poruchy ani závislosti od návykových látok. Tiež v súčasnosti pravidelne podstupuje u MUDr. Višňovského testy na užívanie omamných látok, ktoré všetky boli s negatívnymi výsledkami. Bytové pomery starej matky sú porovnateľné s jej. Býva v plne zariadenom dvojizbovom byte, v ktorom má maloletý všetko čo pre svoj zdravý vývoj potrebuje. S mal. Adamom má vytvorený hlboký citový vzťah a táto situácia, kedy je mal. zverený do starostlivosti starej matky je pre ňu ako i mal. dieťa neúnosná a traumatizujúca. Argumentácia starej matky je založená výlučne len na tom, že voči matke je vedené trestné stíhanie, o ktorom však nemá žiadnu vedomosť. Pokiaľ by mal súd skutočne preukázané, že existujú dôvody na zverenie mal. Adama do náhradnej osobnej starostlivosti, navrhuje, aby súd skúmal, či by nebolo v najlepšom záujme dieťaťa, aby bolo zverené do NOS jej matky Moniky Bielickej, bytom Kremnické Bane. Jej matka od narodenia pomáhala s výchovou mal. Adama a v prípade potreby s ním chodila i na lekárske vyšetrenie a pod.. Jej matka má pracovnú dobu od 6.00 hod. do 14.00 hod. na rozdiel od navrhovateľky, ktorá má pracovný čas rozvrhnutý rôzne a o maloletého sa vtedy starajú iné ňou poverené osoby. Jej matka je v porovnaní s navrhovateľkou vhodnejšou osobou, aby dokázala o mal. Adama zabezpečiť riadnu a

plnohodnotnú starostlivosť. Na základe uvedeného navrhla návrh starej matky zamietnuť, mal. Adama zveriť do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená ho zastupovať a spravovať jeho majetok a určiť vyživovaciu povinnosť zo strany otca vo výške 50,-Eur mesačne od právoplatnosti rozsudku, so splatnosťou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred. Zároveň navrhla v celom rozsahu zrušiť uznesenie o neodkladnom opatrení sp. zn. 26PPOm/4/2018.

4. Súd vykonal na pojednávaní dokazovanie výsluchom navrhovateľky Drahuši Kováčovej, rodičov mal. dieťaťa Simony Bielickej a Michala Kováča, svedkyne Moniky Bielickej, prečítaním správ zo sociálneho prieskumu u účastníkov konania kolíznym opatrovníkom, oboznámením spisov tunajšieho súdu sp. zn. 26PPOm/4/2018, 27Em/2/2019, ako aj prečítaním ďalších listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise.

5. Stará matka - navrhovateľka Drahuša Kováčová sa na pojednávaní pridržiavala podaného návrhu ako i vyjadrení právnej zástupkyne. Ďalej vypovedala, že čo sa týka starostlivosti o maloletého, tak pracuje 12 dní v mesiaci a v ostatné dni je doma. Zabezpečuje starostlivosť o maloletého. Otec dieťaťa odchádza do práce ráno o 8.00 hod. a prichádza až o 17.00 hodine. V prípade, pokiaľ je ona v práci, tak je prítomná v domácnosti jej dcéra, ktorá má 36 rokov. Pokiaľ aj otec je s maloletým, tak je to v prítomnosti jej, prípadne i jej dcéry. Ohľadne úpravy styku matky s maloletým sa najprv dozvedela z telefonátu matky a o nejakých 5 dní neskôr jej prišlo rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici. Chce uviesť, že v danom prípade nikto nebral do úvahy, pokiaľ ide o jej rozvrh, takisto čo sa týka práce, ani rozvrh samotného maloletého. Pokiaľ ju matka oslovila, tak jej styk umožnila aj keď bola na návšteve v Kremnici. Matka ju však vôbec neinformovala, že chce prísť spolu s celou rodinou, pričom prišli ku styku aj ďalší rodinní príslušníci a starý otec jej vtedy vulgárne vynadal. Matka sa podľa nej nevie postarať o maloletého, stalo sa napr. že maloletý plakal, matka sa smiala, ešte si to natáčala na video. Ako bolo povedané, už počas tehotenstva užívaním návykových látok ohrozovala svoje dieťa. Tvrdenia matky ohľadne neumožňovania a bránenia styku nie sú pravdivé. V prípade rozhodnutia o zverení maloletého dieťaťa do NOS navrhujú upraviť styk matky aspoň na prechodné obdobie 3 mesiacov, počas ktorých bude styk prebiehať za prítomnosti navrhovateľky. Súhlasila by s úpravou styku napr. každú párnú sobotu a každú nepárnu nedeľu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že stará matka bude povinná mal. dieťa na stretnutia s matkou pripraviť a styk umožniť. Matka bude povinná si maloleté dieťa prevziať v stanovenom čase v mieste bydliska starej matky a po ukončení styku ho v mieste bydliska starej matky odovzdať. Prvé 3 mesiace od právoplatnosti rozhodnutia navrhujú styk vykonávať za prítomnosti starej matky, a to tak, že v stanovenom čase v sobotu bude styk vykonávaný v mieste bydliska starej matky a v stanovenom čase v nedeľu v mieste bydliska matky.

6. Matka sa na pojednávaní pridržiavala písomného vyjadrenia k návrhu ako i vyjadrení svojho právneho zástupcu. Vypovedala, že ohľadom trestného stíhania voči svojej osobe nemá žiadne nové informácie. Bolo jej doručené obvinenie a zatiaľ nič iné. Je vedená v evidencii psychiatrickej ambulancie MUDr. Puliša, a to od januára 2019. Doposiaľ psychiatrickú liečbu ani žiadnu odvykaciu liečbu nevykonávala. Jej styk s maloletým v podstate prebieha, ale tiež niekedy jej navrhovateľka robí problémy. Chodievala predtým do Kremnice, kde má priateľa. V poslednej dobe, ale väčšinou musí chodiť do miesta bydliska navrhovateľky do Lehôtky pod Brehmi. Stane sa, že jej napr. navrhovateľka napíše 15 minút predtým ako sa má uskutočniť styk, že nemôže, pracuje, neďá sa jej a pod.. Tiež sa jej musela spýtať na dovoľenie, či si napr. maloletého môže zobrať na ruky a pod.. V poslednej dobe pred týmto súdom sa správanie navrhovateľky ku nej o niečo zlepšilo. Je pravda, že má ďalšie dve mal. deti Štulrajterové, ktoré sú od marca u otca, ale otec jej ich dáva. Na otázku ako by si predstavovala úpravu styku s maloletým v prípade pokiaľ bude zverený so NOS navrhovateľky uviedla, že by styk ponechala na vzájomnej dohode, nakoľko t.č. sa nevie vyjadriť akým spôsobom bude pracovať v prípade nástupu do zamestnania, a čo sa týka víkendov, tak by súhlasila, aby mala styk upravený v tých istých dňoch, ako styk dočasne upravený s mal. Dávidom a Michalom Štulrajterovými t. j. párne týždne v sobotu, nepárne týždne v nedeľu, a to napr. v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod.. Chcela by, aby v prípade úpravy styku tento sa uskutočňoval bez prítomnosti navrhovateľky. Následne zasa uviedla, že takáto úprava styku by nevyhovovala, aj s prihliadnutím na upravený styk s mal. Dávidom a Michalom Štulrajterovými, keďže nechce, aby každý víkend boli všetky 3 deti spolu, nakoľko sa jedná o staršie deti a potom ich pobyt s maloletým Adamom nebaví. Aj s ohľadom na ich vyšší vek navrhla úpravu každý týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod., aby bol maloletý Adam v kontakte so súrodencami každý druhý víkend.

7. Otec na pojednávaní vypovedal, že súhlasí so zverením mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti svojej matky. Je pravdou, že aj on užíval marihuanu a pervitín, a to tak 2x do týždňa. Naposledy to bolo 18.12.2018. Do toho dňa s matkou dieťaťa žili v spoločnej domácnosti. Boli spolu asi 1,5 roka. Čo sa týka užívania omamných a psychotropných látok, tak matka dieťaťa užívala marihuanu v podstate každý deň, pervitín pár krát do týždňa - vtedy keď tento mala a tiež alkohol každý deň. Toto matka užívala aj počas tehotenstva. Čo sa týka starostlivosti o maloletého, táto z jej strany nebola v podstate žiadna. Maloletý býval špinavý, neumytý, smrdel. Jedenkrát za celý čas zažil, že ho okúpala. On zatiaľ býva so svojou matkou v spoločnej domácnosti. Má tiež rodinný dom, ktorý si chce prerobiť a potom by si mohol maloletého zobrať ku sebe. Čo sa týka uvádzaných vyšetrení, testov, tak tieto doložil, odovzdáva riadne vzorky moču s tým, že mu povedali, že z krvi testy nerobia. Toho času pracuje, zamestnaný je ako automechanik. Jedná sa o autoservis Hôrka HnH. Nie je pravdou, že počas spolužitia s matkou dieťaťa neprispieval na domácnosť, naopak on kupoval aj veci pre maloletého, hygienické potreby, plienky a pod.. Bol predtým zamestnaný na Technických službách v Žiari nad Hronom a asi pred dva a pol rokmi začal robiť ako automechanik. Čo sa týka vyjadrenia svedkyne Moniky Bielickej, že nevedela o tom, že matka dieťaťa užívala návykové látky, nie je to pravda, o uvedenom mala vedomosť už dávno predtým. Čo sa týka trestného stíhania, v danej veci nie je obvinený a zatiaľ nebol predvolávaný ako svedok. Bol len na začiatku raz vypovedať a odvtedy sa nič neudialo. Príjem v zamestnaní má okolo 600-800,-Eur mesačne v čistom. Prispieva na domácnosť podľa potrieb 200-300,-Eur mesačne. Inú vyživovaciu povinnosť okrem mal. Adama nemá. Na testy chodí každý 4. deň, a to v pondelok a piatok. O tom, či matka v súčasnosti užíva návykové látky sa nevie vyjadriť, ale vie, že sa stretáva s takými ľuďmi napr. sa jedná o pani Vitekovú.

8. Kolízna opatrovníčka sa pridržiavala písomne podanej správy zo sociálneho prieskumu zo dňa 18.4.2019. Ďalej poukázala, že situácia, ktorá nastala nie je iba dôsledkom tej udalosti z decembra 2018, ale v podstate vyústením celej tejto situácie matky. Táto je v evidencii ÚPSVaR už od roku 2013, a to v súvislosti s oznámením na nedostatočnú starostlivosť o mal. Dávida (Štjrajtera pozn.). V tom období bola odsúdená za lúpež a tiež ublíženie na zdraví, pričom jej bol uložený podmienený trest a spolupráca s probačným úradníkom. Od tejto doby boli viaceré podania ohľadne zanedbávania starostlivosti o mal. deti, tiež napr. požívanie alkoholických nápojov, omamných a psychotropných látok. Teda vedenie nevhodného života matkou. V jej domácnosti boli opakované návštevy, pričom boli s matkou vedené rozhovory aj ohľadne užívania návykových látok. Čo sa týka starostlivosti o mal. deti, nejaké závažnejšie nedostatky zistené neboli. V uvedenom období však maloleté boli v podstate v osobnej starostlivosti matkinej, nenavštevovali nejaké predškolské zariadenia, aby mohli byť vyžiadané informácie a správy od takýchto subjektov. Následne potom došlo k tomu, že po pôrode boli kontaktovaní novorodeneckým oddelením, nakoľko bolo zistené, že matka bola pod vplyvom drog. Matka uvedené popierala, vyjadrovala sa, že drogy naposledy ešte užíla, keď bola v 3. mesiaci tehotenstva, pričom vtedy ani nevedela, že je tehotná. Uvedené vzhľadom na dlhý odstup času nebolo možné. Od tejto doby sa z ich strany zintenzívnila spolupráca s matkou. Začala dochádzať na psychiatrickú ambulanciu, tiež na kontroly vzoriek moču. Má za to, že pokiaľ ide o užívanie omamných a psychotropných látok, tak matka ich celý čas zavádzala, uvedené popierala až následne došlo k tej situácii dňa 18.12.2018, kedy matka priznala, že mala v domácnosti drogy. Vyjadrila sa ale, že si vždy dávala pozor, aby sa k tomu deti nedostali. Čo sa týka lekárskeho vyšetrenia, uvedené v podstate spočívalo iba vo vykonaní rozhovoru s matkou u MUDr. Puliša, na základe ktorého konštatoval, že nebola u nej zistená závislosť od návykových látok. V danom čase čo sa týka NOS, tak navrhovateľka ako jediná z rodinných príslušníkov prejavila záujem o starostlivosť o maloletého Adama. Následne ich kontaktovala, oslovila aj matkina matka s tým, že bola poučená o tom, že pokiaľ má o starostlivosť záujem, môže si podať návrh na zverenie dieťaťa. Doposiaľ však takýto návrh si nepodala, ani ďalší záujem o maloletého neprejavovala. V danom prípade na strane navrhovateľky sú vytvorené všetky priaznivé podmienky, táto starostlivosť o maloletého zabezpečuje a neboli zistené žiadne nedostatky v úrovni zabezpečovania tejto starostlivosti. Matka má upravený pravidelný kontakt so svojim mal. synčekom, práve za účelom, aby nedošlo k nejakému oslabeniu, či pretrhnutiu väzby, ktorá medzi matkou a maloletým dieťaťom je. Podľa vyjadrení obidvoch zúčastnených strán na pojednávaní je zrejme, že tento kontakt nie je naplno využívaný, či už prekážkami na jednej alebo na druhej strane, aj keď má za to, že obidve strany sa snažia si vyjsť v takomto intenzívnom kontakte v ústrety. Verí, že matka prehodnocuje svoj doterajší spôsob života. Má za to, že za súčasnej situácie je v najlepšom záujme dieťaťa, aby zotrval v NOS starej matky, samozrejme za neprestávajúceho intenzívneho kontaktu s matkou, kde táto naozaj preukáže, že jej dieťa je pre ňu prvoradým a do budúcnosti bude môcť prebrať starostlivosť nad svojim synom.

9. Podľa § 45 ods. 1, 2 Zákona o rodine (ďalej len „ZR“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3, 4 ZR, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

Podľa § 45 ods. 6 ZR, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa článku 5 veta prvá ZR je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

10. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z citovaných ustanovení zákona. Na základe zhodnotenia vykonaných dôkazov jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na rozhodnutie o zverení mal. dieťaťa Adama Kováča do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Drahuši Kováčovej. Rodičmi mal. dieťaťa sú Simona Bielická, nar. 24.8.1992 a Michal Kováč, nar. 24.3.1988. Rodičovské práva a povinnosti k maloletému doposiaľ neboli upravené súdnym rozhodnutím. Rodičia dieťaťa nie sú manželia, avšak do decembra 2018 žili ako partneri v spoločnej domácnosti v Kremnici. Okresný súd Žiar nad Hronom uznesením sp. zn. 26PPOm/4/2018 zo dňa 20.12.2018 nariadil podľa § 365 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie, ktorým rozhodol o dočasnom zverení mal. Adama Kováča, nar. 19.9.2018 do starostlivosti starej matky Drahuši Kováčovej, nar. 24.1.1965, trvale bytom Lehôtka pod Brehmi 107, okres Žiar nad Hronom. Následne v odvolacom konaní bolo uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoPom/1/2019 zo dňa 8.2.2019 nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne upravil styk matky s mal. synom, a to tak, že je oprávnená stýkať sa s maloletým každý týždeň v utorok, vo štvrtok a v sobotu od 14.30 hod. do 16.30 hod., za prítomnosti starej matky Drahuši Kováčovej. Ako preukázala správa kolízneho opatrovníka, počas sociálnych šetrení v domácnosti starej matky neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o mal. Adama. Stará matka má v mieste bydliska vytvorené priaznivé podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa, pričom v spol. domácnosti v súčasnosti býva aj otec maloletého Michal Kováč, ktorý má snahu vypomáhať starej matke v starostlivosti o mal. syna pod jej dohľadom a vedením. Otec finančne prispieva na domácnosť, nakoľko pracuje v autoservise na Hôrke. Otec pred súdom priznal, že taktiež on sám bol užívateľom marihuany a pervitínu, a to do 18.12.2018. Začal sa podrobovať psychiatrickým kontrolám u MUDr. Puliša a absolvuje i testy na prítomnosť omamných a psychotropných látok. Chcel by si v budúcnosti zariadiť bývanie a prevziať starostlivosť o mal. syna, no v súčasnosti si ešte netrúfa celkovo zabezpečiť osobnú starostlivosť o neho. Stará matka je zamestnaná na čerpacej stanici v Žiari nad Hronom a zamestnávateľ jej umožňuje úpravu pracovného času, hoci nie vždy je to možné. V prípade ak je stará matka v práci, dokáže na mal. dieťa dohliadať jej dcéra Zuzana Kováčová, nar. 21.10.1983. Otec s návrhom svojej matky na zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti jednoznačne súhlasil.

11. Vychádzajúc zo základných zásad rodinného práva, rozhodnutie súdu musí vždy zohľadňovať najlepší záujem mal. dieťaťa. Súd pri posudzovaní najlepšieho záujmu maloletého hodnotil jednotlivé kritériá, ktoré sú definované v článku 5 Zákona o rodine, a to v konkrétnom prípade najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana duševného a telesného vývinu dieťaťa, podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s rodičmi a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností. Podľa presvedčenia súdu po zohľadnení uvedených kritérií ako i pomerov na strane rodičov a navrhovateľky je zverenie mal. Adama Kováča do náhradnej osobnej starostlivosti za súčasného stavu v jeho najlepšom záujme a preto návrhu starej matky vyhovel. Rodičia starostlivosť o mal. dieťa nevykonávajú od času, ako bol maloletý vyššie uvedeným uznesením sp. zn. 26PPOm/4/2018 zo dňa 20.12.2018 dočasne odovzdaný do osobnej

starostlivosti starej matky Drahuši Kováčovej. Dôvody, pre ktoré k takémuto vážnemu zásahu došlo sú podrobne uvedené v odôvodneniach predmetných súdnych rozhodnutí. Ako vyplynulo z obsahu spisového materiálu, u matky Simony Bielickej boli zaistené dve plastové vrecká s obsahom 25 ks papierových skladačiek a jedna zatavená striekačka, nachádzajúce sa v peňaženke, ktorú mala pri sebe v čase zákroku policajnej hliadky toho dňa v jej byte na Ul. Československej armády 265/60, Kremnica. Podľa informácie OR PZ Žiar nad Hronom, matka je naďalej trestne stíhaná ako obvinená za zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zákona a prečin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zákona. Ďalej je potrebné uviesť, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16CoP/8/2019 zo dňa 4.3.2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie o dočasnom odovzdaní ďalších dvoch matkiných mal. detí Dávida a Michala Štulrajterových do osobnej starostlivosti ich otca Ľuboša Štulrajtera, nar. 14.4.1990, trvale bytom Kopernica 18 a uložení povinnosti matke prispievať na mal. deti výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa mesačne počnúc od vykonateľnosti rozhodnutia, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 8.3.2019. Odvolací KS v Banskej Bystrici v odôvodnení rozhodnutia o.i. poukázal, že relevantným dôvodom na zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa (tunajší súd uznesením č.k. 26P/187/2018-50 zo dňa 18.1.2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol pozn.) je to, že boli dostatočne osvedčené skutočnosti o rizikovom výchovnom prostredí v domácnosti matky, v ktorom sa nachádzali omamné a psychotropné látky, ako aj skutočnosť, že ich matka dlhodobo užívala, ktoré okolnosti odvolací súd posúdil ako skutočný závažný stav odôvodňujúci nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloletých. Prostredie, v ktorom matka spolu s deťmi dosiaľ žila, a v ktorom sa zistila preukázateľne prítomnosť drog, ktoré matka dlhodobo užívala, je nezlučiteľné s prostredím vhodným pre výchovu maloletých detí bez ohrozenia ich zdravia a priaznivého duševného alebo fyzického vývinu. Pokiaľ ide o mal. Adama Kováča, v tomto prípade sa navyše jedná o dieťa veľmi útleho veku, vyžadujúce sústavnú a dôslednú osobnú starostlivosť, ktorú je nutné zabezpečiť nepretržite. Hoci matka v konaní tvrdila, že stará matka jej neumožňuje riadny styk s maloletým, marí stretnutia a bráni je v styku, táto skutočnosť sa nepotvrdila. Matka dňa 13.3.2019 na tunajšom súde podávala i návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku, ktorý bol uznesením č.k. 27Em/2/2019-73 zo dňa 28.5.2019 zamietnutý. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že stretávanie matky s mal. synom síce nebolo vždy realizované podľa stanovenej úpravy, avšak pokiaľ sa styk neuskutočnil z dôvodov prekážok na strane starej matky, uvedené súd vyhodnotil ako ospravedliteľné dôvody nerealizovania styku, keďže k tomu dochádzalo kvôli výkonu zamestnania starej matky. Táto pritom matke ponúkala náhradné termíny styku. Naproti tomu, styk s maloletým opakovane neprebehol aj z dôvodov na strane matky, a to konkrétne 3.3., 6.3., 14.3., 21.3. a 30.3.2019. Súd potom tvrdenia matky maloletého, že styk sa nerealizuje zásadne len z dôvodov na strane starej matky posúdil ako nepravdivé, nakoľko samotná matka svojím správaním neumožnila jeho realizáciu v určenom rozsahu, príp. v rozsahu náhradných termínov.

12. Matka síce prejavuje istú snahu o pozitívnu zmenu doterajšieho spôsobu života, kedy navštívila psychiatrickú ambulanciu a absolvovala i testy na prítomnosť omamných a psychotropných látok s negatívnymi výsledkami (napr. dňa 4.1., 11.1., 18.1., 8.2., 15.2., 20.3. a 11.4.2019), no doposiaľ sa nepodrobila žiadnej odvykacej liečbe, programu či terapii. Existuje pritom reálna obava, že matka je naďalej v kontakte s osobami, ktoré sú tiež podozrivé z užívania návykových látok. Otec konkrétne uviedol pani Vitekovú. Ide o skutočnosť, ktorá je súdu známa i z rozhodovacej činnosti v konaní sp. zn. 26P/58/2019 vo veci starostlivosti o mal. dieťa Petra Tótha, nar. 2.12.2013, kedy pri sociálnom šetrení pracovníkmi ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom dňa 23.5.2019 bolo zistené, že v domácnosti matky tohto dieťaťa Veroniky Vitekovej, bytom Sklené Teplice 399 sa nachádzala aj Simona Bielická. Uvedenú skutočnosť matka potvrdila, pričom sa vyjadrila, že vraj Veroniku Vitekovú spoznala iba deň predtým a bola na návšteve. Keďže súd mal osvedčené, že u mal. dieťaťa Petra Tótha, nar. 2.12.2013 hrozí riziko, že matka Veronika Viteková nedokáže riadne zabezpečovať starostlivosť o neho, a to najmä z dôvodu užívania drog (sama priznala užitie marihuany), súd na návrh otca Petra Tótha, nar. 14.6.1983, bytom Dolná Ždaňa 253, zveril mal. dieťa neodkladným opatrením zo dňa 27.5.2019 do jeho osobnej starostlivosti. Aj táto okolnosť podľa súdu svedčí o tom, že matka naďalej kontaktuje osoby, u ktorých je podozrenie na zneužívanie návykových látok, a to i napriek tomu, že sa voči nej stále vedie trestné stíhanie a prebiehajú konania ohľadne jej troch maloletých detí. V neposlednom rade je nutné zdôrazniť, že rozhodnutie súdu zveriť mal. Adama Kováča do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky nie je iba dôsledkom spomínanej udalosti z 18.12.2018, ale celkovo

rizikového a značne nezodpovedného prístupu matky k plneniu rodičovských práv a povinností. Z výpovede kolíznej opatrovníčky vyplynulo, že u matky viackrát v minulosti boli podnety na nevhodný spôsob života, zanedbávanie starostlivosti o mal. deti, či užívanie návykových látok, čo však matka vždy popierala a zľahčovala. Po pôrode mal. Adama Kováča detské oddelenie Nemocnice s poliklinikou v Žiari nad Hronom kontaktovalo kolízneho opatrovníka a informovalo o skutočnosti, že matka mal. Adama porodila pod vplyvom pervitínu, k čomu sa matka v podstate vyjadrovala tak, že drogu naposledy pred pôrodom užila ešte v treťom mesiaci tehotenstva, kedy nevedela, že je tehotná. Takéto vysvetlenie vzhľadom na odstup niekoľkých mesiacov medzi vyšetrením a údajným užitím pervitínu však zjavne nezodpovedá realite. Vychádzajúc zo správy lekárky MUDr. Kataríny Kvoriakovej (č.l. 78 spisu), matka dieťaťa podľa prepúšťacej správy z novorodeneckého oddelenia nenavštevovala pravidelne poradňu, počas tehotenstva pripúšťala užívanie návykových látok a po narodení u dieťaťa boli v moči prítomné amfetamín, metamfetamín a kanabinoidy. Opätovne to len svedčí o skutočnosti, že konanie matky vo vzťahu k mal. dieťaťu resp. v tom čase počatému dieťaťu bolo krajne nezodpovedné a vysoko rizikové.

13. Pokiaľ ide o otázku eventuálneho zverenia mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky z matkinej strany Moniky Bielickej, súd poukazuje, že navrhovateľka Drahuša Kováčová ako prvá z rodinných príslušníkov prejavila záujem prevziať si mal. Adama do starostlivosti, kedy si aj ihneď podala na tunajšom súde návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý sa viedol pod sp. zn. 26PPOm/4/2018. Následne si začiatkom marca tohto roku podala prejednávaný návrh na zverenie maloletého do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Rovnakú možnosť podať si návrh na zverenie mal. dieťaťa do NOS mala aj Monika Bielická, čo však nevyužila, a to napriek dlhšiemu času, ktorý uplynul od vydania neodkladného opatrenia zo dňa 20.12.2018. Pokiaľ navrhovateľka prevzala starostlivosť o mal. dieťa a túto naďalej realizuje v záujme mal. dieťaťa, nie je dôvod, aby súd začínal ďalšie konanie o zverení mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti Moniky Bielickej. Súd zamietol i návrh na ďalšie dokazovanie vypracovaním znaleckého posudku, nakoľko mal za to, že vykonané dôkazy poskytujú dostatočný podklad pre rozhodnutie súdu. Doplnenie dokazovania znalcom i vzhľadom na nízky vek dieťaťa a potrebu urýchlene zabezpečiť maloletému stabilné a zdravé výchovné prostredie považoval za neopodstatnené, a to navyiac za situácie, kedy nevznikli žiadne dôvodné pochybnosti o schopnostiach navrhovateľky zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa.

14. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine majú rodičia právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd. Súd v zmysle tohto zákonného ustanovenia upravil styk matky s mal. synom Adamom Kováčom v rozsahu každý týždeň v sobotu v čase od 14.00 hod. do 17.00 hod. a to, tak, že počas obdobia prvých troch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia bude styk matky s maloletým prebiehať za prítomnosti starej matky Drahuši Kováčovej, pričom v párných kalendárnych týždňoch sa bude styk realizovať v mieste bydliska matky a nepárných kalendárnych týždňoch v mieste bydliska starej matky. Matka má povinnosť maloleté dieťa v stanovenom čase preberať aj odovzdávať v mieste bydliska starej matky. Úpravu styku s maloletým navrhovala matka. Stará matka v podstate vypovedala, že matke v stretávaní s dieťaťom nebráni ani brániť nebude, hoci pripustila, že doteraz upravený styk sa občas nemohol realizovať aj z dôvodu existencie prekážok na jej strane - predovšetkým kvôli výkonu zamestnania. Ďalej navrhla, aby sa styk aspoň počas prvých troch mesiacov realizoval v jej prítomnosti, a to jeden týždeň v domácnosti u nej a nasledujúci zasa v domácnosti matky, aby si maloletý začal zvykať aj na prostredie u matky. Matka s takouto úpravou nakoniec súhlasila. Súd zvažoval úpravu styku matky s mal. i v širšom rozsahu, avšak v prípade úpravy počas pracovných dní v týždni matka poukázala, že pravdepodobne sa v blízkej dobe zamestná a toho času nemôže predpokladať akú bude mať pracovnú dobu a navyše jej taká úprava nevyhovuje vzhľadom na vzdialenosť bydliska a potrebu cestovania. Styk v tomto čase potom matka i stará matka navrhli nešpecifikovať s tým, že predpokladajú, že sa budú schopné dohodnúť. Počas víkendu má matka dočasne upravený styk aj s mal. deťmi Dávidom Štulrajterom, nar. 15.3.2012 a Michalom Štulrajterom, nar. 15.1.2015, a to každý páry týždeň v sobotu v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepáry týždeň v nedeľu v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že maloleté deti si prevezme v určenom čase v mieste bydliska otca a po ukončení styku ich aj v určenom čase v mieste bydliska otca odovzdá. Tento styk bol upravený neodkladným opatrením tunajšieho súdu sp. zn. 26P/187/2018 zo dňa 29.5.2019, ktoré zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť. Matka sa v tomto smere vyjadrila, že by bolo lepšie, keby všetky mal. deti boli v kontakte každý druhý týždeň t.j. v páry sobotu a nie každý týždeň, nakoľko medzi nimi je väčší vekový rozdiel a staršie deti by to nebavilo. Matka má potom väčší priestor, aby sa mohla venovať výlučne mal. Adamovi. Vychádzajúc

z výpovedí účastníkov súd upravil styk matky s maloletým synom zatiaľ v obmedzenejšom rozsahu a bez prespávania dieťaťa u matky. Právo styku matky s mal. dieťaťom samozrejme zostáva zachované, pričom úprava styku súdnym rozhodnutím predstavuje len určitý minimálny rámec.

15. Podľa § 45 ods. 7, 8 ZR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Podľa § 62 ods. 1,2 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 81 ods. 1 ZR, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

16. Pri rozhodovaní o výške výživného súd zohľadňoval jednak pomery na strane rodičov a starých rodičov, ako aj oprávnené potreby a vek mal. dieťaťa. Otec dieťaťa podľa vlastnej výpovede pracuje v autoservise a dosahuje pravidelné príjmy vo výške 600 až 800,-Eur mesačne v čistom. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Prispieva svojej matke na domácnosť i mal. dieťa. Matka nie je zamestnaná. Zatiaľ je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie na ÚPSVaR. Vyživovaciu povinnosť má k ďalším dvom mal. deťom - Dávid Štulrajter, nar. 15.3.2012 a Michal Štulrajter, nar. 15.1.2015. Stará matka poberá okrem príjmu zo zamestnania i prídavky na dieťa a rodičovský príspevok. Stará matka nejaké osobitné či mimoriadne výdavky v súvislosti so starostlivosťou o mal. Adama neuvádzala. Na základe týchto skutočností súd určoval výživné zo strany otca v sume 60,-Eur mesačne, ktoré zodpovedá výške ním uvádzaného zárobku a je primerané veku mal. dieťaťa. Zo strany matky súd určil výživné iba vo výške minimálneho zákonného výživného podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine tzn. 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, čo v súčasnej dobe predstavuje čiastku 28,08,-Eur mesačne. S poukazom na ust. § 45 ods. 8 ZR súd určil splatnosť výživného na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica.

17. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP tak, že účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Žiar nad Hronom na Krajský súd v Banskej Bystrici (§ 362 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP - ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - (§ 363 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMSP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).